

Iwona Gryz <https://orcid.org/0000-0002-9464-9091>

Uniwersytet Technologiczno-Humanistyczny im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu

Międzynarodowa innowacja pedagogiczna „Let’s chat via Snail Mail” przykładem rozwijania umiejętności produktywniej pisanija na zajęciach języka angielskiego II etapu edukacyjnego w szkole podstawowej

Streszczenie

We wstępie artykułu autorka przybliża definicję innowacji pedagogicznej w odniesieniu do płaszczyzny szkolnej. Następnie omawia główne zadania szkoły (w nawiązaniu do nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego w szkołach podstawowych z 14 lutego 2017 r.) oraz wybrane elementy z podstawy programowej języka obcego nowożytnego II etapu edukacyjnego, ze szczególnym zwróceniem uwagi na rozwijanie umiejętności produktywniej pisanija oraz kompetencji społecznych. Na koniec opisuje przykład pedagogicznej innowacji językowej o zasięgu międzynarodowym „Let’s chat via Snail Mail”, wdrażanej w szkole podstawowej z województwa mazowieckiego w klasach IV–VII w roku szkolnym 2017/2018.

Słowa kluczowe: innowacja pedagogiczna, podstawa programowa, II etap edukacyjny szkoły podstawowej (klasy IV–VIII), sprawność produktywna: pisanie, egzamin z języka obcego nowożytnego po klasie VIII szkoły podstawowej

W dzisiejszych czasach język angielski jest językiem powszechnie używanym niemalże w każdym zakątku świata. Ludność komunikuje się zarówno drogą ustną, jak i poprzez pismo. Podkreślić należy, iż obecnie kultura tradycyjnego słowa pisanego systematycznie

zanika i wypierana jest przez SMS-y, zdawkowe e-maile itp. Jednakże zauważa się, że podczas załatwiania codziennych spraw urzędowych coraz częściej wymagane jest od nas złożenie dokumentów w formie pisemnej w biurach czy urzędach w sposób formalny. Dlatego też umiejętność pisania jest kluczową sprawnością, którą wykorzystujemy każdego dnia w rozmaitych sytuacjach życiowych. Ważne jest, aby uczniowie od najmłodszych lat rozwijali swoje umiejętności pisemne zarówno w języku polskim, jak i angielskim.

1. Innowacje na płaszczyźnie szkolnej

Podjmując próbę odpowiedzi na pytanie o definicję innowacyjnych działań wdrażanych w szkołach, można się odnieść do wypowiedzi Dariusza Stacheckiego, który jest zdania, iż „„innowacyjna szkoła» [...] zakłada aktywność szkoły na wielu płaszczyznach, podejmowanie działań mających na celu optymalizację i poprawę jakości pracy” (Stachecki 2016: 75). Dodaje także, iż w dobie tak dalece rozwiniętych technologii informacyjno-komunikacyjnych:

Szkoła powinna być otwarta na technologie, które przenikają naszą rzeczywistość i bez których trudno sobie wyobrazić funkcjonowanie w codziennym życiu. To także otwartość na nowe kanały komunikacyjne, bo przecież takich używa nasza młodzież. Aby szkoła mogła być w swym działaniu autentyczna, musi je wykorzystywać, bo inaczej postrzegana będzie jak skansen technologiczny, jako oderwany od rzeczywistości i życia (Stachecki 2016: 75).

Według T. Borkowskiego (i. in.) innowacyjność jest cechą postawy twórczej, która odnosząc się do kompetencji człowieka, oznacza jego zdolność do kreowania nowych wartości, pomysłów, projektów działania, wskazujących możliwość odmiennego niż dotychczas rozwiązania określonego zadania; podstawą tak pojmowanej innowacyjności jest myślenie i działania oryginalne, giętkie, nieschematyczne (Borkowski-Marcinkowski 2004).

Definicję innowacji pedagogicznej w odniesieniu do płaszczyzny szkolnej odnaleźć możemy również w Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 9 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków prowadzenia działalności innowacyjnej i eksperymentalnej przez publiczne szkoły i placówki: „Innowacja pedagogiczna to każde nowatorskie rozwiązanie programowe, organizacyjne lub metodyczne, mające na celu poprawę jakości pracy szkoły”.

W ujęciu pedagogicznym przez innowację rozumie się zmianę struktury systemu szkolnego (wychowawczego i dydaktycznego) jako całości lub struktury ważnych jej składników. Jej celem jest wprowadzenie ulepszeń dotyczących pracy nauczycieli i uczniów, programów, warunków materialnych (Okoń 1979: 322, 350). Innowacje wdrażane są przez jednostki, grupy bądź organizacje. W zależności od charakteru i zakresu zmian wyróżnia się nowatorstwo (działalność nauczycieli i wychowawców, mającą na celu ulepszenie wzorców pracy dydaktycznej i wychowawczej) i twórczość pedagogiczną (proces lub wytwór działania, którego celem jest tworzenie nowych wzorców w teorii i praktyce). Innowacje są to określone przekształcenia w zasobie pedagogicznego doświadczenia, które dostarczają nowych rozwiązań dla aktualnych lub potencjalnych problemów edu-

kacyjnych. Aby zmiana mogła stać się innowacją, musi być wprowadzona na określonej skali, np. co najmniej na szczeblu jednej szkoły, co wiąże się z akceptacją odpowiednich władz i wprowadzeniem zmiany w życie.

Innowacje w oświacie mogą dotyczyć różnych dziedzin i mieć różny charakter. Ze względu na treść Wincenty Okoń dzieli innowacje oświatowe na (Okoń 1979: 322, 350):

- **programowe** – dotyczą zmian lub modyfikacji programów kształcenia (np.: poszerzenie programów o nowe treści bez naruszania podstawy programowej, integrowanie nauczania wokół bloków edukacyjnych, wprowadzenie wewnętrznych zasad oceniania uczniów, realizacja własnych, autorskich programów nauczania) i wiążą się często ze zmianami systemu szkolnego wprowadzanymi przez władze oświatowe; mogą obejmować cały ustrój szkolny, poziom, kierunek kształcenia, jeden przedmiot w skali lokalnej, regionalnej lub krajowej;
- **metodyczne** – dotyczą doskonalenia lub wprowadzania całkowicie nowych metod i form nauczania-uczenia się, wychowania oraz technologii nauczania (np.: sposoby prezentacji nowego materiału, formy pracy w dziedzinie wprowadzania, utrwalania lub sprawdzania wiadomości i umiejętności uczniów, stosowanie technik przyspieszonego uczenia się, sposobu prowadzenia ewaluacji efektywności nauczania, kontroli osiągnięć uczniów); związane są bezpośrednio z warsztatem pracy nauczyciela; zakres zastosowania tych innowacji jest szeroki i może dotyczyć wszystkich przedmiotów, poszczególnych działów i przedmiotów, poszczególnych zajęć dydaktyczno-wychowawczych czy poszczególnych tematów w ramach jednego przedmiotu; mają charakter eksperymentalny;
- **organizacyjne** – dotyczą strony organizacyjnej procesu dydaktyczno-wychowawczego, organizacji życia szkoły i współpracy ze środowiskiem oraz organizacji zarządzania w oświacie (zmiana liczby uczniów w klasie, wprowadzenie zmiany czasu trwania lekcji, tworzenie zespołów problemowych w klasie, prowadzenie zajęć we współpracy z innym specjalistą, współpracy szkoły z zewnętrznymi instytucjami dydaktyczno-wychowawczymi w zakresie wspierania rozwoju uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych; łączą się często z innowacjami metodycznymi.

Najczęściej występujące innowacje oświatowe przybliży także Ewa Łoś z Medycznego Studium Zawodowego im. Stanisława Liebarta w Lublinie (Łoś b.r.):

- **kształceniowe (dydaktyczne)** – dotyczą wszelkich metodycznych, programowych i organizacyjnych zmian w zakresie sposobów nauczania,
- **wychowawcze** – obejmują swoim zasięgiem wszelkie zmiany dokonywane w zakresie celów, metod, treści i zasad oraz osiągnięć związanych z działaniami określanymi mianem pedagogicznych oddziaływań wychowawczych kształtujących postawy osobowe indywidualne i społeczne,
- **opiekuńcze** – dotyczą wszelkiego rodzaju zmian podejmowanych w zakresie celów, metod, treści i zasad, jak również zmian technologicznych i organizacyjnych w ramach istniejących funkcji opiekuńczych w systemie edukacji,
- **terapeutyczno-zdrowotne** – obejmują te działania o charakterze zmian wprowadzanych w ramach kształcenia, wychowania i opieki, które dotyczą szeroko pojmowanej problematyki kondycji zdrowotnej indywidualnej i społecznej,

- **przedmiotowe** – obejmują określony typ działań zmieniających charakter dotychczasowego programu nauczania przedmiotu o nowe cele edukacyjne oraz treści i wymagane osiągnięcia w ramach przedmiotów realizowanych w szkole,
- **eksperyment pedagogiczny** – działania służące podnoszeniu skuteczności kształcenia w szkole, w ramach których są modyfikowane warunki, organizacja zajęć edukacyjnych lub zakres treści nauczania, prowadzone pod opieką jednostki naukowej,
- **reforma oświatowa** – systemowa zmiana formalno-prawna oraz organizacyjna w zakresie szeroko zakrojonych działań pedagogicznych w obszarze edukacji narodowej. Według kryterium źródła innowacje można podzielić na (Doczekalska b.r.):
- **powstałe z osobistego doświadczenia zawodowego** – źródłem innowacji jest to wszystko, co stanowi wynik własnych doświadczeń pedagogicznych, przetworzonych w nowe jakości działań pedagogicznych do użytku szkolnego,
- **adoptowane** – innowacje, których źródło stanowią wszelkie doświadczenia pedagogiczne osób innych, mogące być wdrażane i przystosowywane do własnej praktyki pracy, których autorskie źródło możemy ujawnić i wskazać,
- **adaptowane** – innowacje, które nie stanowią już prostego przyswojenia nowej wiedzy czyjogoś autorstwa, lecz stanowią określony typ – nową praktykę pedagogiczną, która uzupełniana jest o pewien zespół modyfikacji wprowadzonych na podstawie osobistych, autorskich doświadczeń.

Interesujące przykłady najbardziej innowacyjnych szkół na świecie, które wypracowały unikatowe, jedyne w swoim rodzaju cechy, podaje profesor Jan Fazlagić z Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu (Fazlagić 2016: 9). Przytacza m.in. Makoko Floating School, czyli pływającą szkołę w Lagos w Nigerii, która „została zbudowana na lagunie, na trójkątnej ramie, która może się oprzeć naporowi morza. Posiada trzy kondygnacje i stanowi wzorcowe rozwiązanie dla szkół znajdujących się na wybrzeżach Afryki”.

Rysunek 1. Pływająca szkoła w Nigerii

Źródło: <https://www.google.com/search?q=Makoko+Floating+School&client=firefox-b-ab&tbo=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwiKjO75vfjbAhWC6CwKHbDQBRcQsAQIJ-g&biw=1280&bih=866#imgrc=2xpzycDkd-0e2M> [dostęp: 12.02.2018].

W swoim artykule wspomina również Gimnazjum Ørestad w Kopenhadze w Danii: szkoła „ma kształt kostki, która tworzy jedną ogromną klasę. Klasa jest otoczona przestrzeniami, w których uczniowie mogą formować mniejsze grupy”.

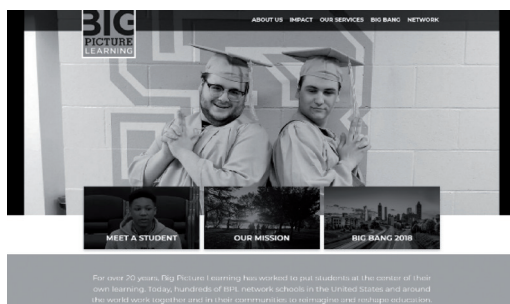

Rysunek 2. Szkoła w Danii w kształcie kostki

Źródło: www.google.com/search?client=firefox-b-ab&tbm=isch&q=Gimnazjum+%C3%98restad+w+Kopenhadze+w+Danii&chips=q:gimnazjum+%C3%B8restad+w+kopenhadze+w+danii,online_chips:%C3%B6restad+gymnasium&sa=X&ved=0ahUKewjuuPat4PjbAhUBCZoKHbjtBv0Q4YIJigA&biw=1280&bih=866&dpr=1#imgdii=ER6Z6-GuK1dDDM:&imgre=bhFP5nCUXroO2M

[dostęp: 12.02.2018].

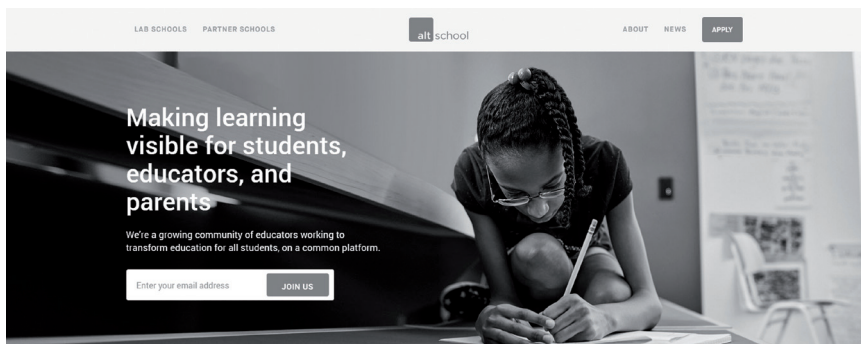
Ponadto jako przykład innowacyjnej alternatywy dla uczniów podaje szkołę Big Picture Learning w Stanach Zjednoczonych, w Providence, w stanie Rhode Island. W szkole tej praca z uczniem jest maksymalnie zindywidualizowana, każdy uczeń pracuje z nauczycielem jeden na jeden i rozwija swoje umiejętności, wykorzystując własne możliwości i zdolności.

Rysunek 3. Szkoła Big Picture Learning

Źródło: www.bigpicture.org/ [dostęp: 19.04.2018].

Ostatni międzynarodowy przykład nowatorskich rozwiązań na płaszczyźnie edukacji to AltSchool w San Francisco w Silicon Valley w USA. Jest to szkoła, w której uczniowie skupiają się na zamienianiu przedmiotów z życia codziennego w modele 3D w taki sposób, by mogły się w nich bawić.

Rysunek 4. Szkoła AltSchool w San Francisco, USA

Źródło: www.altschool.com/ [dostęp: 30.06.2018].

„Działania innowacyjne wprowadzane na zajęciach z języka obcego bardzo korzystnie wpływają na pracę nauczycieli, co pozwala w ciekawy i atrakcyjny sposób zaprezentować uczniom nowy materiał lub utrwalać wiedzę już zdobytą” (Gryz 2015: 114).

2. Zadania szkoły

Głównymi zadaniami szkoły podstawowej wymienianymi jako kluczowe przez współautorów nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego (z dnia 14 lutego 2017 r.), tj. przez dr. Marcina Smolika, dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, oraz dr. Pawła Poszytka, dyrektora Generalnego Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji (*Reforma edukacji 2017*) (por. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej) są:

- kształtowanie komunikowania się w języku polskim na każdym przedmiocie,
- kształtowanie porozumiewania się w językach obcych nowożytnych,
- rozwijanie kompetencji czytelniczych,
- zindywidualizowane wspomaganie rozwoju każdego ucznia,
- edukacja zdrowotna,
- rozwijanie postaw obywatelskich, patriotycznych i społecznych,
- przygotowanie uczniów do wyboru kierunku kształcenia i zawodu,
- stosowanie metody projektu edukacyjnego.

Bazowa lista utrwalanych w trakcie tworzenia wypowiedzi pisemnych struktur gramatycznych oraz leksyki ujęta jest w podstawie programowej języka obcego nowożytnego dla klas IV–VI oraz klasy VII szkoły podstawowej. Jest także zaprezentowana w *Informatorze CKE* przybliżającym charakter wspomnianego egzaminu (CKE b.r.). Zgodnie z nową podstawą programową języków obcych nowożytnych dla szkoły podstawowej uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie następujących tematów (Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r.):

- 1) człowiek (np. dane personalne, okresy życia, wygląd zewnętrzny, cechy charakteru, rzeczy osobiste, uczucia i emocje, umiejętności i zainteresowania),
- 2) miejsce zamieszkania (np. dom i jego okolica, pomieszczenia i wyposażenie domu, prace domowe),
- 3) edukacja (np. szkoła i jej pomieszczenia, przedmioty nauczania, uczenie się, przybory szkolne, oceny szkolne, życie szkoły, zajęcia pozalekcyjne),
- 4) praca (np. popularne zawody i związane z nimi czynności, miejsce i warunki pracy, praca dorywcza, wybór zawodu),
- 5) życie prywatne (np. rodzina, znajomi i przyjaciele, czynności życia codziennego, określanie czasu, formy spędzania czasu wolnego, święta i uroczystości, styl życia, konflikty i problemy),
- 6) żywienie (np. artykuły spożywcze, posiłki i ich przygotowywanie, nawyki żywieniowe, lokale gastronomiczne),
- 7) zakupy i usługi (np. rodzaje sklepów, towary i ich cechy, sprzedawanie i kupowanie, środki płatnicze, wymiana i zwrot towaru, promocje, korzystanie z usług),
- 8) podróżowanie i turystyka (np. środki transportu i korzystanie z nich, orientacja w terenie, baza noclegowa, wycieczki, zwiedzanie),
- 9) kultura (np. dziedziny kultury, twórcy i ich dzieła, uczestnictwo w kulturze, tradycje i zwyczaje, media),
- 10) sport (np. dyscypliny sportu, sprzęt sportowy, obiekty sportowe, imprezy sportowe, uprawianie sportu),
- 11) zdrowie (np. tryb życia, samopoczucie, choroby, ich objawy, leczenie i zapobieganie),
- 12) nauka i technika (np. odkrycia naukowe, wynalazki, korzystanie z podstawowych urządzeń technicznych i technologii informacyjno-komunikacyjnych),
- 13) świat przyrody (np. pogoda, pory roku, rośliny i zwierzęta, krajobraz, zagrożenie i ochrona środowiska naturalnego),
- 14) życie społeczne (np. wydarzenia i zjawiska społeczne).

Po utrwaleniu materiału leksykalno-gramatycznego w zakresie wypowiedzi pisemnych uczeń tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne (np. notatkę, ogłoszenie, zaproszenie, życzenia, wiadomość, SMS, pocztówkę, e-mail, historyjkę, list prywatny, wpis na blogu):

- 1) opisuje ludzi, przedmioty, miejsca i zjawiska,
- 2) opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości i teraźniejszości,

- 3) przedstawia fakty z przeszłości i terażniejszości,
- 4) przedstawia intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość,
- 5) opisuje upodobania,
- 6) wyraża i uzasadnia swoje opinie, przedstawia opinie innych osób,
- 7) wyraża uczucia i emocje,
- 8) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji (Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r.).

3. Językowa innowacja pedagogiczna „Let’s chat via Snail Mail”

Innowacja „Let’s chat via Snail Mail” została zainicjowana i wdrożona przez nauczycielki języka angielskiego (Iwonę Gryz – twórczynię autorskiego programu, i Inge Maczkowską), dbające o jej poprawny przebieg pod względem merytorycznym, wraz z nauczycielką matematyki i informatyki (Izabelą Mróz), która była osobą odpowiedzialną za promocję projektu (upowszechnianie aktualnych informacji na stronie internetowej szkoły, portalu społecznościowym szkoły Facebook, w lokalnych mediach), jak również pozyskiwanie sponsorów na opłaty pocztowe oraz wysyłanie i odbieranie kartek pocztowych i listów. Miejszem wdrażania innowacji była Szkoła Podstawowa im. Kazimierza Mroza przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Jastrzębi w województwie mazowieckim. Program innowacji realizowany był w klasach IV–VII. Do udziału w innowacji zaproszeni zostali nauczyciele i uczniowie z następujących krajów: Słowacji, Republiki Czeskiej, Stanów Zjednoczonych (New Jersey) oraz Wielkiej Brytanii (Walia, Anglia), razem około 100 osób. Innowacja realizowana była podczas obowiązkowych, jak również dodatkowych zajęć dydaktyczno-wychowawczych, zarówno w szkole, jak i poza placówką, na terenie Gminy Jastrzębia. Innowacja była zgodna z podstawą programową języka obcego nowożytnego dla klas IV–VII szkół podstawowych (z 2008 r. oraz z 2017 r.), która rozszerzona została o praktyczne zastosowanie rozwijania umiejętności produktywnego pisania oraz zindywidualizowaną pracę nad umiejętnością pisania z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Honorowy patronat nad innowacją objęło Centrum Egzaminacyjne Cambridge English City College PL 124 dla Radomia i powiatów: radomskiego, białobrzeskiego, przysuskiego, zwoleńskiego, szydlowieckiego, lipskiego, kozienickiego.

Innowacja pedagogiczna wiązała się bezpośrednio z wymianą pocztówek i listów nieformalnych pisanych w języku angielskim z uczniami z krajów partnerskich. Praca nad rozwijaniem umiejętności pisania łączyła się z prezentacją i samodzielnym tworzeniem przez uczniów klas IV–VII krótkich i długich form użytkowych. Projekt ten to nowatorskie działanie, które pozwoliło nauczycielkom języka angielskiego w sposób pośredni przygotować wychowanków do zaplanowanego na rok szkolny 2018/2019 egzaminu z języka obcego nowożytnego po klasie ósmej szkoły podstawowej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty.

Głównym celem innowacji było zaplanowanie i podjęcie działań zmierzających do opanowania, rozwoju oraz poszerzenia wiedzy oraz umiejętności językowych uczniów

klas IV–VII z zakresu produktywnej sprawności pisania w języku angielskim. Cele szczególne to utrwalenie zasad tworzenia dłuższych i krótszych form użytkowych pisemnych w języku angielskim (pocztówka, list nieformalny), zapoznanie uczniów z różnorodnymi formami wypowiedzi pisemnej, utrwalenie zagadnień leksykalno-gramatycznych w odniesieniu do egzaminu z języka obcego nowożytnego po klasie ósmej szkoły podstawowej, utrwalenie zasad interpunkcji obowiązujących w języku angielskim, rozwijanie i wzmacnianie aktywnego udziału uczniów w życiu społeczności szkolnej, rozwijanie u wychowanków ekspresji artystycznej, budzenie zainteresowania kulturą i wartościami innych krajów anglojęzycznych, rozwijanie u beneficjentów projektu uczuć patriotycznych oraz wrażliwości na problemy rówieśników ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, kształtowanie postawy szacunku wobec osób niepełnosprawnych, kształtowanie umiejętności pracy w grupie, integracja ze środowiskiem szkolnym oraz międzynarodowym, uatrakcyjnienie zajęć edukacyjnych i budowanie pozytywnego wizerunku szkoły, podniesienie jakości pracy szkoły (por. „Języki Obce w Szkole”).

W roku szkolnym 2017/2018 w projekt zostało zaangażowanych ponad 120 uczniów ze szkół partnerskich i prawie wszyscy chętni uczniowie klas IV–VII z polskiej szkoły, tj. około 100 wychowanków (w tym uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz niepełnosprawnościami). Każdemu uczniowi został przydzielony przyjaciel korespondencyjny (*pen-friend*) ze szkoły partnerskiej, z którym dokonywał wymiany pocztówek i listów zgodnie z następującym harmonogramem:

HARMONOGRAM DZIAŁAŃ INNOWACYJNYCH		
Lp.	Termin	Tematyka zajęć
sierpień 2017		DZIAŁANIA ORGANIZACYJNE NAWIĄZANIE KONTAKTU ZE SZKOŁAMI PARTNERSKIMI
wrzesień 2017		
październik 2017		
1	1–31.08.2017	Podjęcie działań organizacyjnych, pozyskanie szkół partnerskich do projektu – nawiązanie kontaktu z nauczycielami ze szkół na Słowacji, w Republice Czeskiej, ze Stanów Zjednoczonych (New Jersey) oraz Wielkiej Brytanii (Walia, Anglia)
2	5–8.09.2017	Pozyskanie zgody na objęcie innowacji patronatem językowego centrum egzaminacyjnego CAMBRIDGE ENGLISH CITY COLLEGE PL 214 dla Radomia i powiatów: radomskiego, białobrzeskiego, przysuskiego, zwolenńskiego, szydlowieckiego, lipskiego, kozienickiego – nawiązanie kontaktu z dyrektorem Centrum
	11–29.09.2017	Ustalenie wstępnego harmonogramu działań innowacyjnych oraz przedstawienie krajom partnerskim ogólnych zasad projektu (droga mailowa, telefoniczna oraz kontakt bezpośredni)

HARMONOGRAM DZIAŁAŃ INNOWACYJNYCH		
Lp.	Termin	Tematyka zajęć
3	2–31.10.2017	Ustalenie liczby chętnych uczestników z poszczególnych krajów do wzięcia udziału w innowacji. Wspólne wymienienie się informacjami o uczniach (klasa, imię, zdolności językowe). Wdrożenie polityki ochrony danych osobowych wśród uczniów szkół partnerskich – zebranie pisemnych zgód przyszłych beneficjentów na udział w innowacji metodycznej. Przydzielenie poszczególnym uczniom przyjaciół korespondencyjnych
listopad 2017		WPROWADZENIE BENEFICJENTÓW W TEMATYKĘ INNOWACJI DZIAŁANIA ORGANIZACYJNE
4	6–27.11.2017	Zapoznanie uczniów klas IV–VII z głównymi celami, zasadami i przebiegiem innowacji podczas obowiązkowych zajęć lekcyjnych oraz zajęć poszczególnych kół z języka angielskiego. Zapoznanie beneficjentów innowacji z opisem procedury zawartej w <i>Informatorze CKE</i> w odniesieniu do przeprowadzania egzaminu po klasie ósmej szkoły podstawowej oraz szczegółowe przedstawienie treści językowych obowiązujących na egzaminie z języka obcego nowożytnego od roku 2018/2019
5	28.11.2017	Zaprezentowanie innowacji na zebraniu rady pedagogicznej. Akceptacja działań innowacyjnych do realizacji w roku szkolnym 2017/2018 przez członków rady pedagogicznej szkoły
6	29.11– 1.12.2017	Zapoznanie rodziców, uczniów klasy IV–VII z głównymi celami, zasadami i organizacją innowacji w zwyczajowo przyjęty w placówce sposób. Uzyskanie akceptacji rodziców na przetwarzanie wizerunku dzieci w ramach podjętych działań
grudzień 2017 styczeń 2018		KARTKA ŚWIĄTECZNA Z ŻYCZENIAMI BOŻONARODZENIOWYMI
7	4–18.12.2017	Przypomnienie uczniom podstawowych zasad tworzenia krótkiej pisemnej formy użytkowej: kartka pocztowa do kolegi/koleżanki. Przygotowanie kartek świątecznych z okazji Bożego Narodzenia – prezentacja własnej osoby wraz z życzeniami świątecznymi i noworocznymi. Wspólne zredagowanie życzeń świątecznych dla uczniów i nauczycieli/dyrektorów szkół partnerskich. Zapoznanie uczniów z przykładowym arkuszem egzaminacyjnym z języka angielskiego (CKE) – zwrócenie szczególnej uwagi na zawarte w nim pisemne formy użytkowe
8	19–20.12.2017	Wysłanie kartek świątecznych do krajów partnerskich
9	5.01.2017	Przedstawienie sprawozdania z wdrażania innowacji pedagogicznej w I semestrze podczas rady podsumowującej pracę szkoły w I semestrze
10	10.01.2018	Podsumowanie zadań innowacji wdrożonych w I semestrze roku szkolnego 2017/2018 z rodzicami (I etap działań innowacyjnych) podczas zebrania z rodzicami. Prezentacja multimedialna, wykorzystanie tablicy interaktywnej. Artykuł w lokalnej prasie

HARMONOGRAM DZIAŁAŃ INNOWACYJNYCH		
Lp.	Termin	Tematyka zajęć
11	11.01.2018	Podsumowanie zadań innowacji wdrożonych w I semestrze roku szkolnego 2017/2018 z wychowankami (I etap działań innowacyjnych). Prezentacja multimedialna, blog, wykorzystanie tablicy interaktywnej
Dokumentowanie podjętych działań		Zrobienie zdjęć wybranych pocztówek wykonanych przez uczniów, umieszczenie informacji o podjętych działaniach w zakładce INNOWACJE na stronie internetowej szkoły, założenie konta na Facebooku dla beneficjentów innowacji w trakcie ferii zimowych (15–26.01.2018)
lutyc 2018		LIST NIEFORMALNY Z OPISEM SZKOŁY W JASTRZĘBI
12	29.01.2018– 13.02.2018	Przypomnienie konstrukcji gramatycznej <i>There's... / There are...</i> i wykorzystanie jej do opisu szkoły w Jastrzębi. Utrwalenie słownictwa: szkoła, pomieszczenia, przybory szkolne, przedmioty szkolne itp. Odpowiedź na otrzymaną kartkę pocztową od koleżanki/kolegi (dłuższa forma użytkowa: list nieformalny do kolegi/koleżanki). Zrobienie wspólnego zdjęcia z uczniami na tle szkoły i wysłanie go z pozdrowieniami od uczniów oraz krótką informacją o patronie szkoły, Kazimierzu Mrozie
marzec 2018 kwiecień 2018		POCZTÓWKA NA ŚWIĘTA WIELKANOCNE
13	15.02.2018– 2.03.2018	Poszerzenie wiedzy na temat zwyczajów i tradycji Świąt Wielkanocnych w Polsce. Zebranie informacji przez beneficjentów innowacji od najstarszych członków rodziny. Przygotowanie krótkiej informacji o świętach w języku angielskim
14	5–23.03.2018	Odpowiedź na list od koleżanki/kolegi (dłuższa forma użytkowa: list nieformalny do kolegi/koleżanki), życzenia świąteczne, krótki opis tradycji i zwyczajów wielkanocnych w Polsce (krótka forma użytkowa: kartka pocztowa do kolegi/koleżanki). Wspólne zredagowanie życzeń dla nauczycieli i dyrektorów szkół z obcych krajów z okazji Świąt Wielkiej Nocy
15	26–28.03.2018	Wysłanie kartek z życzeniami świątecznymi do przyjaciół korespondencyjnych ze szkół partnerskich
Dokumentowanie podjętych działań		Zrobienie zdjęć wybranych pocztówek wykonanych przez uczniów, umieszczenie informacji o podjętych działaniach w zakładce INNOWACJE na stronie internetowej szkoły. Uaktualnienie informacji na stronie szkoły oraz Facebooku. Artykuł w prasie lokalnej na temat celów osiągniętych przez szkołę i uczniów dzięki wdrożonej innowacji (4–27.04.2018). Wspólne tworzenie filmu z wywiadami beneficjentów projektu
16	IV–V.2018	Wymiana dobrych praktyk z nauczycielami Gminy Jastrzębia – zaprezentowanie działań innowacyjnych podczas szkolenia nauczycieli w ramach doradztwa metodycznego, prezentacja osiągnięć uczniów

HARMONOGRAM DZIAŁAŃ INNOWACYJNYCH		
Lp.	Termin	Tematyka zajęć
17	V.2018	Podsumowanie zadań innowacji wdrożonych w II semestrze roku szkolnego 2017/2018 z rodzicami na zebraniu z rodzicami (II etap działań innowacyjnych). Prezentacja multimedialna, wykorzystanie tablicy interaktywnej
maj 2018 czerwiec 2018		LIST NIEFORMALNY Z OPISEM PLANÓW NA WAKACJE
18	7.05–8.06.2018	Utrwalenie struktur gramatycznych niezbędnych do opisanie planów na przyszłość. Odpowiedź na kartkę pocztową od koleżanki/kolegi (dłuższa forma użytkowa: list nieformalny do kolegi/koleżanki), plany na najbliższe wakacje, pozdrowienia. Wspólne zredagowanie i przygotowanie podziękowań dla dyrektorów oraz nauczycieli ze szkół partnerskich za uczestnictwo i zaangażowanych w innowację
19	11–15.06.2018	Wysłanie listów do przyjaciół korespondencyjnych ze szkół partnerskich. Podsumowanie zadań innowacji wdrożonych w II semestrze roku szkolnego 2017/2018 z wychowankami (II etap działań innowacyjnych). Prezentacja multimedialna, wykorzystanie tablicy interaktywnej
20	11–15.06.2018	Archiwizacja dokumentacji wdrożonej innowacji
Dokumentowanie podjętych działań		Uaktualnienie informacji na stronie szkoły oraz Facebooku. Artykuł w prasie lokalnej na temat celów osiągniętych przez szkołę i uczniów dzięki wdrożonej innowacji
21	18.06.2018	Zapoznanie nauczycieli z wynikami ewaluacji innowacji na zebraniu Rady Pedagogicznej Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Jastrzębi

W ramach wdrażania innowacji metodycznej w I semestrze uczniowie zostali zapoznani z zasadami pisania krótkiej formy użytkowej, jaką jest kartka pocztowa, w porównaniu z powszechnie stosowanymi SMS-ami oraz e-mailami. Ponadto nauczyciele językowcy przypomnieli uczniom obowiązujące w języku angielskim zasady interpunkcji, zasady ortograficzne i reguły gramatyczne, niezbędne do poprawnego tworzenia wypowiedzi pisemnych. Nauczyciele skupili się także na walorach estetycznych prac oraz kaligrafii, prezentując liczne przykłady stosowania pisma ozdobnego. Odwołali się również do umiejętności plastycznych uczniów, podkreślając wartość ciekawych, innowacyjnych rozwiązań w odniesieniu do technik stosowanych podczas przygotowywania kartek pocztowych. Co więcej, udało się im wspólnie zredagować życzenia z okazji Świąt Bożego Narodzenia oraz Nowego Roku w języku angielskim, jak również wspomóc uczniów w przygotowaniu krótkich opisów o uczniach rozpoczynających wymianę pocztówek z przyjaciółmi korespondencyjnymi.

Rysunek 5. Pocztyówki z wymiany międzynarodowej

Źródło: archiwum własne.

W II semestrze uczniowie poszerzyli swoją wiedzę na temat zwyczajów i tradycji Świąt Wielkanocnych w Polsce poprzez zebranie informacji przez beneficjentów innowacji od najstarszych członków rodziny. Wspólnie przygotowali krótką informację o świętach w języku angielskim w odpowiedzi na list z życzeniami świątecznymi od koleżanek/kolegów ze szkół partnerskich. Wybrani uczniowie pod okiem nauczyciela języka angielskiego zredagowali także życzenia dla nauczycieli i dyrektorów szkół z obcych krajów z okazji Świąt Wielkiej Nocy. W okresie przedwakacyjnym ostatnim zadaniem członków innowacji była odpowiedź na otrzymaną kartkę pocztową od rówieśników wraz z krótką prezentacją własnych planów na najbliższe wakacje, pozdrowieniami i podziękowaniami za udział w innowacji pedagogicznej.

Na bazie przeprowadzonej ewaluacji programu nauczycielki wdrażające innowację metodyczną podkreśliły jako bardzo istotny fakt, iż podjęte działania pozwoliły przede wszystkim na zintegrowanie zespołów klasowych i uczniów słabszych językowo z mocniejszymi, niejednokrotnie bardziej uzdolnionymi. Znacząco wpłynęło to na poszerzenie ich kompetencji społecznych, zwłaszcza współpracy grupowej. Uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz z niepełnosprawnościami równie chętnie angażowali się

w projekt i współpracowali z pozostałymi członkami swoich klas bez zastrzeżeń, czerpiąc z tego ogromną radość i osobistą satysfakcję. Integracja uczniów miała też miejsce na płaszczyznach szkół krajowych oraz międzynarodowych. Warto także podkreślić, że po dokonaniu ustnej ewaluacji wykonanych zadań ujętych w autorskim programie pomysł międzynarodowej wymiany pocztówek został przyjęty przez uczniów z ogromnym entuzjazmem. Uczniowie chętnie angażowali się w samodzielne przygotowanie form pisemnych, jak i w całą organizację innowacji. Wspierali nauczycieli, nieustannie dopytując się o termin przybycia kolejnych kartek od przyjaciół.

Podsumowanie wdrożonych zadań innowacji miało miejsce podczas zebrań z rodzicami. Wybrani wychowawcy krótko zaprezentowali efekty udziału uczniów w programie (prezentacja multimedialna lub krótkie ustne sprawozdanie, wymiana uwag, zasięgnięcie opinii rodziców). Również podczas spotkania nauczycieli w ramach doradztwa metodycznego Gminy Jastrzębia na temat wdrażania innowacji w szkołach podstawowych nastąpiła wymiana dobrych praktyk z nauczycielami całej gminy i zaprezentowanie działań innowacyjnych połączone z przedstawieniem przykładowych osiągnięć uczniów. Założone cele innowacji zostały osiągnięte.

Bibliografia

Borkowski T., Marcinkowski A. (2004), *O wielowymiarowym rozumieniu innowacji, proinnowacyjnych organizacjach i proinnowacyjnym myśleniu*, [w:] J. Skalik (red.), *Zmiana warunkiem sukcesu. Zmiana a innowacyjność organizacji*, Wrocław.

Doczekalska T. (b.r.), *Innowacje jako proces zmian w placówce oświatowej*, www.gim13.bydgoszcz.eu.pl/innowacje.rtf [dostęp: 23.06.2018].

Fazlagić J. (2016), *Nowe trendy w edukacji*, „Meritum. Mazowiecki Kwartalnik Edukacyjny. Oblicza Szkoły”, nr 1(40).

Gryz I. (2015), *Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w nauczaniu języków obcych – innowacje*, [w:] D. Gonigroszek (red.), *Języki obce i kultura: nowe konteksty edukacyjne / Foreign languages and cultures: new educational context*, Piotrków Trybunalski.

Okoń W. (1979), *Szkoła współczesna: przemiany i tendencje rozwojowe*, Warszawa.

Stachecki D. (2016), *Edukacja w cyfrowym wymiarze, czyli jak mądrze i skutecznie budować innowacyjną szkołę*, „Meritum. Mazowiecki Kwartalnik Edukacyjny. Oblicza Szkoły”, nr 1(40).

Akty prawne

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 9 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków prowadzenia działalności innowacyjnej i eksperymentalnej przez publiczne szkoły i placówki, Dz.U. 2002, nr 56, poz. 506, <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20020560506> [dostęp: 12.04.2018].

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły

specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej, Dz.U. 2017, poz. 356, www.dziennikustaw.gov.pl/DU/2017/356 [dostęp: 19.06.2018].

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczególnych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty, Dz.U. 2017, poz. 1512, <http://dziennikustaw.gov.pl/du/2017/1512> [dostęp: 17.03.2018].

Źródła internetowe

„Języki Obce w Szkole”, <http://jows.pl/artykuly/podstawa-programowa-ksztalcenia-ogolnego-w-zakresie-jezyka-obcego-nowozytnego-w-wychowaniu> [dostęp: 17.05.2018].

AltSchool, www.altschool.com/ [dostęp: 30.06.2018].

Big Picture Learning, www.bigpicture.org/ [dostęp: 19.04.2018].

Centralna Komisja Egzaminacyjna, <https://cke.gov.pl/egzamin-osmoklasisty/> [dostęp: 22.05.2018].

<https://www.google.com/search?q=Makoko+Floating+School&client=firefox-b-ab&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwiKjO75vfjbAhWC6CwKHbDQBRcQsAQIJg&biw=1280&bih=866#imgrc=2xpzyCDkd-0e2M> [dostęp: 23.03.2018].

www.google.com/search?client=firefox-b-ab&tbm=isch&q=Gimnazjum+%C3%98restad+w+Kopenhadze+w+Danii&chips=q:gimnazjum+%C3%B8restad+w+kopenhadze+w+danii,online_chips:%C3%B6restad+gymnasium&sa=X&ved=0ahUKEwjuuPat4PjbAhUBCZoKHbjtBv0Q4lYIJigA&biw=1280&bih=866&dpr=1#imgdii=ER6Z6-GuK1dDDM:&imgrc=bhFP5nCUXroO2M [dostęp: 12.02.2018].

Łoś E. (b.r.), *Innowacje pedagogiczne – nowatorskie rozwiązania organizacyjne, metodyczne i programowe w szkołach*, http://zefir.lscdn.pl/moodle29/pluginfile.php/273/mod_page/content/8/Innowacje%20pedagogiczne_EL1.pdf [dostęp: 11.02.2018].

Reforma edukacji 2017, <https://www.ore.edu.pl/nowa-podstawa-programowa/ORE%20REFORMA%20EDUKACJI%202017.%20PREZENTACJA%20OG%20c3%93LNA.%20Stan%20prawny%20na%2001.06.2017.pdf> [dostęp: 19.06.2018].

Abstract

The international pedagogical innovation “Let’s chat via Snail Mail” as an example of developing writing skills during English lessons at the second level of education in primary school

The author introduces a definition of pedagogical innovation with reference to the reality of contemporary schools. The author discusses the main tasks of schools (in relation to the new core curriculum of general education in primary schools from 14/02/2017). She considers selected elements from the core curriculum of modern foreign languages at the second educational stage. Particular attention is paid to developing pupils’ skills of writing and social competence. Finally, she describes an example of pedagogical language innovation which has an international dimension. “Let’s chat via Snail Mail” was implemented in primary schools of the Mazovian Voivodeship in grades IV–VII in the school year 2017/2018.

Keywords: pedagogical innovation, core curriculum, the second educational level of primary school (grades IV–VIII), the productive skill: writing, modern foreign language exams after the eighth grade of primary school.